ANATOL EREMIA

Institutul de Filologie
(Chişinău)

AREALUL TOPONIMIC CAHUL. MICROTOPONIMIA LOCALITĂȚILOR RURALE

Abstract

The article examines the issues of rural micro-toponymy from the toponymical area of Cahul. There are examined physical-geographical characteristics and social factors that caused the emergence of various categories of topical names (oiconims, hydronyms, oronims, etc.). Onimic formations are investigated from many points of view: stratigraphically, etymologicallu, lexical-semantically, derivationally. The characteristics of the areal toponymical macro-system are highlighted both at synchronic and diachronic levels.

Arealul toponimic Cahul este cuprins în limitele actualului raion Cahul, situat în sud-estul Republicii Moldova, între 45°21'40'' şi 46°01'15'' latitudine nordică şi 28°05' şi 28°30' longitudine estică. Suprafaţa acestui teritoriu este de circa 1230 km^2 şi reprezintă 3,63 % din suprafaţa republicii. Reşedinţa raionului este oraşul Cahul, întemeiat în anul 1835 pe vatra satului Frumoasa, cunoscut din sec. al XVIII-lea, şi a unui sat şi mai vechi Şcheia, menţionat documentar la începutul sec. al XVI-lea. Ca unitate administrativ-teritorială majoră, raionul Cahul cuprinde 55 de localităţi, dintre care: 1 oraş (Cahul) şi 54 de localităţi rurale (36 de comune şi 18 sate). Comunităţile locale cu cea mai mare vechime documentară sunt: Andruşul (1458), Crihana Veche (1502), Giurgiuleşti (1484), Larga Veche (1469), Luceşti (1597), Roşu (1502), Slobozia Mare (în trecut Bubuiogii, 1518), Zârneşti (1494) [Eremia. Cahulul, p. 21].

Geografie. Acest areal reprezintă un complex variat de zone fizico-geografice şi naturale. Relieful coboară în trepte de la nord spre sud, cuprinzând în partea centrală Câmpia Cahulului, la nord porţiuni din zona deluroasă Colinele Tigheciului, la est depresiunile râurilor Cahul, Salcia şi parţial a râului Ialpug şi la sud extremitatea de sud-vest a Câmpiei Cahulului. Cele mai mari înălţimi au între 190 şi 205 m. Câmpia joasă din nordul Dunării, lângă comuna Giurgiuleşti, atinge cota de aproximativ 100 m. Clima teritoriului este temperat-continentală, cu unele mici diferenţe în funcţie de relief şi de dispoziţia reţelei hidrografice. Precipitaţii atmosferice reduse şi vara şi iarna, cele medii anuale însumând 400-420 mm.

Reţeaua hidrografică o alcătuiesc câteva râuri şi mai multe râuleţe şi pâraie, care au direcţia de la nord spre sud şi de la nord-est spre sud-vest, orientate respectiv spre cursurile fluviilor Dunăre şi Prut. În Dunăre, prin nişte lacuri-limane, pe teritoriul Ucrainei se varsă râurile Cahul şi Ialpug. Prutul acumulează apele râuleţelor din zonă: Larga, Hălmagea, Andruşul, Baraghina, Otmana, Recea, Tătarca. Acest fluviu izvorăşte din Carpaţii Orientali şi se varsă în Dunăre la sud-vest de Giurgiuleşti. Dimensiunile fluviului: lungimea – 967 km (695 km în limitele Republicii Moldova), volumul scurgerii de apă – 2 900 mil. m^3, lăţimea văii – 2-10 km, lăţimea albiei – 50-180 m, adâncimea

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

maximă – 7 m, adâncimea medie – 3 m. În lunca fluviului, pe cursul lui inferior, s-au aflat până nu demult numeroase lacuri, bălți şi heleşteie, care, în urma lucrărilor de ameliorare din anii 1960-1970, au fost în mare parte secate. Dintre lacurile păstrate până astăzi mai importante sunt Beleu şi Manta.

Solurile, în centru, în sud şi nord-est, sunt în cea mai mare parte de cernoziomuri tipice humificate şi carbonatice. Resursele naturale de subsol sunt neînsemnate: argilă, nisip, roci de calcar. Izvoare cu ape minerale potabile şi curative se întâlnesc pe valea râuleţelor Frumoasa (Cahul) şi Larga (Chircani-Goteşti). Au fost descoperite nu demult şi zăcăminte de petrol (Văleni) şi gaz natural (Baimaclia-Victorovca, azi în rn. Cantemir). Vegetaţia este destul de variată. Pe vremuri Codrii Tigheciului îşi aşterneau covorul verde secular până aproape de Dunăre, drept dovadă sunt micile crânguri de pe culmile înalte din apropierea satelor Andruşu, Badicu, Doina, Borceag, Frumuşica, precum şi rediurile şi huceagurile de prin gărvanele şi hârtoapele înfundate de pe văile râurilor Cahul, Salcia Mare, Salcia Mică, Ialpugel. Până acum aceste locuri se numesc *Pădurea Andruşului, Codreţul, Frunzariul, Valea Stejarului, Rădiacul.* Pe văile râurilor se întâlnesc păduri de salcie şi plop. Sunt şi plantaţii de salcâm. Lunca Prutului abundă în plante erbacee acvatice: stuf, papură, rogoz. Cea mai mare suprafaţă a raionului este cultivată cu cereale, plante tehnice, viţă-de-vie, pomi fructiferi, legume. Dintre pomii fructiferi se bucură de condiţii bune de dezvoltare mărul, prunul, caisul, gutuiul. Fauna este şi ea bogată şi variată. Pădurile sunt populate de diverse specii de mamifere (mistreţul, căprioara, vulpea, bursucul) şi păsări (corbi, coţofene, fazani). În zona de dealuri vieţuiesc rozătoarele (iepurii, ţistarii, veveriţele). Apele curgătoare şi stătătoare dispun de o bogată faună ihtiologică: crapul, carasul, ştiuca, şalăul, somnul, plătica, baboiul. În lunca Prutului, cu numeroase lacuri, bălţi şi iezere, şi-au găsit habitatul păsările de apă: barza albă, stârcul, lişiţa, bâtlanul, rața (mare, mică şi sură), pelicanul, lebăda [Eremia. Cahulul, p. 22-23].

Istorie. Descoperirile arheologice atestă prezenţa omului pe aceste meleaguri încă din comuna primitivă. Vestigiile trecutului datează din Eneolitic până în Evul Mediu. Reminiscenţe ale unei străvechi vieţi umane (sec. VII-III î. Hr.) au fost depistate în localităţile Cahul, Crihana Veche, Cucoara, Giurgiuleşti, Manta, Zârneşti ş.a. (Arnăut. Vestigii, p.196-279). Urme ale geto-dacilor s-au păstrat în întreg spaţiul carpato-danubiano-pontic. Teritoriul Moldovei de Sud făcea parte din regatul getic condus de Burebista (82-44 î. Hr.). În sec. II-I î. Hr., pe un vast teritoriu, de la munţii Balcani, Carpaţii Apuseni şi Tisa superioară până la Bugul de Sud şi Marea Neagră, se formase o civilizaţie geto-dacică unitară. Locuitorii băştinaşi populau regiunile colinare şi de câmpie, utilizând pământurile roditoare pentru culturile agricole şi creşterea vitelor. Cele mai multe aşezări se aflau în apropierea râurilor şi lacurilor, aici apa servindu-le pentru irigaţii şi treburile gospodăreşti. Aşezări mari de tip orăşenesc erau puţine, însă populaţia întreţinea legături comerciale cu orăşenii din vechile colonii greceşti nord-pontice şi din oraşele romane de mai târziu.

Teritoriul de la gurile Dunării a făcut parte şi din regatul geto-dacic al lui Decebal (87-100). După cucerirea Daciei de către romani, acest teritoriu intră în componenţa provinciei romane Moesia Inferioară. Aici, ca şi în întreaga Dacie romană, a avut loc romanizarea populaţiei băştinaşe, cunoscute din sursele vechi cu denumirea de *carpi*. Aceştia continuau să se ocupe cu agricultura, creşterea vitelor, meşteşugăritul. În oraşele romane, în schimbul produselor agricole, ei procurau unelte de muncă, obiecte de uz casnic. În localităţile rurale, printre geto-daci, se aşezau cu traiul şi colonişti romani. Pentru a comunica cu autorităţile locale şi cu cetăţenii romani, populaţia geto-dacică

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

a fost nevoită să învețe limba latină. Un rol important în procesul romanizării l-au avut armata şi propagarea creştinismului, care se efectua în limba latină. Cu populația rurală comunicau în latină administratorii, preoții, negustorii, meseriaşii. Pe teritoriul unor sate din raionul Cahul s-au găsit obiecte de cult (statuete, cruciulițe etc.) [Hâncu. Vetre, p. 85-107]. Deci odată cu limba geto-dacii au preluat de la romani şi unele tradiții, obiceiuri, credința.

Din perioada dominației romanilor în nordul Dunării de Jos datează valurile de pământ cu şanțuri adânci, construite în scopul apărării regiunilor din afara hotarelor Daciei, împotriva carpilor şi triburilor nomade care atacau Imperiul Roman dinspre nord şi nord-est. Unul dintre ele, fiind aproape de Dunăre, începe de la Loenşteni (România), trece pe la Vadul lui Isac (rn. Cahul) şi se termină pe malul de vest al lacului Sasâc (reg. Odesa, Ucraina). Aceste valuri au fost ipotetic atribuite împăratului Traian (98-117), cuceritorul Daciei, fiind denumite *Valurile lui Traian*. Un alt val − Valul lui Traian de Sus, spre deosebire de Valul lui Traian de Jos, − începe de la Prut, de lângă oraşul Leova, şi se termină la Nistru, lângă satul Chițcani. Pe partea stângă a Prutului, de la Giurgiuleşti până aproape de Ungheni, a existat un al treilea val de apărare, despre care ne amintesc astăzi numele unor locuri ce reprezintă fragmente din străvechile fortificații: *Pe Cetate* (Giurgiuleşti), *Şanțurile* (Cahul), *Valul* (Chircani), *Valul lui Traian* (Goteşti).

Cercetările arheologice efectuate în această regiune probează existența multor aşezări sedentare ale populației autohtone pe tot parcursul mileniului întâi. Numele lor nu ne sunt cunoscute pentru că nu ni s-au păstrat documente din acele vremuri îndepărtate. Doar denumirile localităților mari (oraşe, cetăți) au rămas memorabile peste veacuri: *Cetatea Albă* (derivată prin traducere din grecescul *Asprocastron* „Cetatea Albă", ca şi slav. *Bialograd*, germ. *Weissenberg*), *Lycostomo*, devenit ulterior *Chilia*. Mai mult, majoritatea lor au fost distruse în timpul invaziei triburilor nomade, acestea fiind destul de frecvente şi deosebit de năprasnice. Pe aici şi-au făcut loc spre apus, prin stepele Bugeacului şi Câmpia Dunării, goții, hunii, avarii, protobulgarii, care, mai târziu, au fost urmați de pecenegi, uzi, cumani, tătarii mongoli. Unii s-au aflat doar în trecere pe aceste locuri, alții au poposit vreme mai îndelungată sau pe totdeauna, fiind în cele din urmă asimilați de populația băştinaşă.

Sursele istorice medievale ne furnizează date şi informații bogate şi variate asupra zonei cercetate. În prima jumătate a sec. al XIV-lea, Basarab I (1310-1352), întemeietorul Țării Româneşti, extinde granițele de est ale statului până la gurile Dunării. De aici denumirea de *Basarabia* a părții de sud a teritoriului dintre Prut şi Nistru. Mai târziu această regiune intră în componența statului feudal Țara Moldovei. Alexandru cel Bun se declară domn al Moldovei (1400-1432) „de la Munte până la Dunăre şi Mare". Pe atunci pământurile alcătuiau o parte proprietatea funciară a statului, iar altă parte a mănăstirilor şi țăranilor liberi.

Până în zilele noastre s-au păstrat multe hrisoave domneşti care atestă apartenența acestor proprietăți. Unele dintre ele reprezintă documente de donație sau de confirmare a ocinelor, altele sunt acte de cumpărare-vânzare a moşiilor şi satelor. Astfel la 13 iunie 1436, Ilie şi Ştefan voievozi dăruiesc lui Mihail Stângaciu mai multe sate, printre care şi „la Chegheci, pe pârâul Fântânilor unde a fost Oană Albu şi, mai sus, Măneşti, şi, la Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fântâna Păducelului, şi, mai jos, Fântâna Mare, ... ca să-i fie lui uric, cu dreptul scris de noi mai sus, lui şi copiilor lui, şi nepoților şi strănepoților... şi întregului lor neam, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac" [DRH, veac. XIV-XV, vol. I,

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

p. 210-212]. Aceiaşi voievozi dăruiesc lui Cristea Negrul şi fratelui său Giurgiu, „un iazăr pe Prut, anume Iazărul Cerlenul” (nume tradus în slavoneşte după cel original *Roşu*; Ibidem, p. 242). Un alt iezer pe Prut, şi anume Blişceatul, adică *Gemenele*, „cu toate gârlele sale, şi, la Chigheci, o prisacă, anume Prisaca lui Brumar, cu poiană” este dăruit de Ştefan voievod mănăstirii Moldoviţa la 11 februarie 1447 [Ibidem, p. 385].

În 1502 iulie 2, Ştefan cel Mare donează mănăstirii Putna mai multe sate, moşii şi părţi de moşii din preajma Prutului: Iezerul Cerlenul (Roşu – n.n.), satul Balinteşti şi cu seliştea lui Manea, în gura Frumuşiţei, cumpărat de la nepoţii lui Cristea Negru, cu 500 de zloţi tătăreşti; satele Fărceni, pe Frumoasa, din jos de Troian, Şcheia de la gura Frumoasei, Fântâna Măceşul, din capătul de jos al iezerului Cerlenul (Roşu), cumpărate de la Neagoe logofăt cu 330 de zloţi tătăreşti; o bucată de loc din hotarul Boiştii, ce se află mai jos de gura Boiştii; satul unde a fost Fălcin, pe Frumuşiţa, mai jos de Andrieş, cumpărat de la nepoţii lui Duma Mădoia cu 100 de zloţi tătăreşti.

Toponimie. În documentele din sec. XV-XVII, pe valea Prutului, precum şi în regiunile apropiate din estul acestui râu, sunt menţionate numeroase sate, majoritatea cu nume româneşti: *Măneşti*, lângă Zârneşti (1436), *Oană Albu*, lângă Zârneşti (unde a fost ~, 1436), *Sângureni*, lângă Larga Nouă (1473), *Zerneşti* (Zârneşti, 1494), *Leuşteni* (1495), *Balinteşti*, lângă Roşu (1502), *Fărceni*, lângă or. Cahul (1502), *Mădoieşti*, lângă Roşu (1502), *Oană Lărjanu*, lângă Chircani (unde a fost casa lui ~, 1507), *Trifeşti*, lângă Văleni (1520), *Tomeşti*, lângă Tartaul de Salcie (1529), *Gocimăneşti*, lângă Roşu (1548) ş.a.

Şi microtoponimia este prezentă în documentele vremii: *Prisaca lui Brumar*, lângă Larga Nouă (1447), *Movila cea Mare*, lângă Cotihana de azi (1425), *Covurlui*, lac la Dunăre, unit cu lacul Cahul (1445), *Gemenele*, iezere în lunca Prutului, lângă Larga Nouă (1447), *Seliştea lui Grad*, la obârşia văii Crihana (1441), Ilp, lac (Ialpug, 1448), *Pârâul Fântânilor*, lângă Roşu (1436), *Gârla lui Andrieş*, lângă Roşu (1459), *Bogata*, baltă şi gârlă, lângă Zârneşti (1459), *Poiana lui Brumar*, lângă Larga Nouă (1473), *Larga*, râu, afluent al Prutului la Chircani (1469), *Pruteţ*, gârlă în lunca Prutului, lângă Roşu (1459), *Suha*, pârâu, afluent al Largăi (1473), *Boiştea*, gârlă în lunca Prutului, lângă Roşu (1502), *Cărhana*, gârlă şi vale, la Crihana Veche (1502), *Frumoasa*, râuleţ pe teritoriul or. Cahul (1502), *Frumuşiţa*, pârâu, la satul Roşu (1502), *Seliştea lui Manea*, lângă Roşu (1502-1503), *Rentea*, gârlă în lunca Prutului, lângă Roşu (1502), *Roşu* (Cerlenul), *Iezeru,* lângă satul Roşu (1502,1503), *Tâlharu*, gârlă lângă Roşu (1502), *Troian*, val de pământ, lângă or. Cahul (1502), *Valea lui Stravici*, lângă Crihana Veche (1502), *Valea Neagului*, lângă Roşu (1502), *Zancea*, gârlă în lunca Prutului, lângă Roşu (1502) ş.a.

Multe din aceste nume de locuri şi localităţi apar menţionate şi în documentele de mai târziu (sec. XVI-XVIII), la cele vechi adăugându-se numeroase alte toponime româneşti, care probează în această regiune o continuă viaţă sedentară a populaţiei băştinaşe: *Bălacea*, gârlă (1609), *Becheni*, selişte (1608), *Beleu*, lac (1518), *Becile*, iezere (1520), *Bogatul*, iezer şi grind (1513, 1560), *Briţcani*, sat pe Prut (1548), *Bubuiogi*, sat pe Cahul (1518, 1554), *Buhuşeni*, sat pe Salcia Mică (1560), *Bursucul*, gârlă lângă lacul Beleu (1543, 1568), *Capul Dumbrăvii*, nelocalizat (1548), *Cicicani*, lângă Tătăreşti (1610), *Faur*, sat lângă Tartaul de Salcie (1548), *Fântâna Nucului*, pe Salcia Mică (1548), *Giurgiuleşti*, sat la gura Prutului (1593), *Gurbăneşti*, nelocalizat (1624), *Hlabnic*, lac lângă Roşu (1502, 1529), *Maluri*, loc pe Salcia Mică (1529, 1560), *Păcurăreşti*, sat la gura Largăi (1604), *Răduroasa*, pârâu la Ialpug (1527, 1554), *Scărişoara*, iezurcan în lunca Prutului (sec. XVI-XVII), *Sălişte*a, sat pe Prut (1543), *Şipote*, izvoare lângă lacul Beleu (sec. XVI-XVII), *Topileana*, gârlă lângă lacul Beleu (1520, 1568), *Ţăpeni*, sat pe

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

Ialpug (sec. XVII), *Urecheşti*, sat pe Cahul (1617), *Vadul Trifeştilor*, la Prut (1520, 1546), *Vidra*, gârlă lângă lacul Beleu (1543, 1568), *Vlădeşti*, sat la Prut (1604), *Zubrea*, sat unde a fost Zubrea, lângă Roşu (1425) ş.a.

Unele dintre locurile şi localităţile acestea şi-au pierdut denumirea, fie că au fost redenumite, fie că au dispărut însăşi obiectele geografice respective, însă foarte multe dintre ele şi-au păstrat numele peste veacuri şi veacuri, aflându-se în circulaţie continuă până în zilele noastre: *Rentea*, *Zârneşti*, *Boiştea*, *Gemenele*, *Andrieş* (*Andruşu*), *Bogata* (*Bogatu*), *Larga*, *Cărhana* (*Crihana*), *Frumoasa*, *Roşu*, *Zancea*, *Bălacea*, *Beleu*, *Bubuiogi*, *Bursucul*, *Giurgiuleşti*, *Vidra* (*Hidra*, *Hidrariu*) ş.a. Este şi aceasta o dovadă a permanenţei şi continuităţii în timp a unei populaţii sedentare româneşti în sud-vestul Basarabiei.

În secolele XVI-XVII, stepele Bugeacului erau invadate de triburile tătarilor nohaici. De la început tătarii, fiind nu prea mulţi la număr, s-au aşezat în regiunea Akkermanului şi de-a lungul ţărmurilor Mării Negre. Mai târziu însă, când de peste Nistru au început să se reverse valuri noi şi noi de tătari, sultanul turcesc le dădu spre locuire şi restul Bugeacului. Înmulţindu-se, nohaicii nu s-au mulţumit doar cu locurile de stepă, ei s-au întins spre apus, până dincolo de râul Ialpug. Din acele timpuri îşi trag originea unele sate din cuprinsul actualului raion Cahul: *Badicu*, *Baurci*, *Chioselia*, *Taraclia*, *Tartaul ş.a.* Iniţial, în limba de origine, numele lor circulau cu alte forme: *Badâk*, *Kioseli*, *Taraklî*, *Tartuulu.* Ulterior toponimele străine au fost adaptate fonetic conform legităţilor limbii române.

După războiul ruso-turc din 1806-1812, tătarii au fost evacuaţi în Crimeea şi stepele Donului, iar turcii izgoniţi definitiv de pe teritoriul Moldovei. Basarabia este alipită la Rusia. Autorităţile ţariste declară pământurile libere din Bugeac drept proprietate a statului. Curând aici sunt aşezaţi bejenari bulgari şi găgăuzi veniţi de peste Dunăre, precum şi ţărani ruşi şi ucraineni strămutaţi din guberniile apusene ruseşti. După 1814 iau fiinţă primele colonii germane, care, spre sfârşitul sec. al XIX-lea şi la începutul sec. al XX-lea, prin reformele agrare din 1868 şi 1906-1912, pun temeliile noilor aşezări de colonişti nemţi. În timpul reformei agrare din anii 1918-1924, efectuată de instituţia de stat „Casa noastră”, iau fiinţă aici mai multe sate, între care: Frumuşica, Cuciurgoaia (azi Spicoasa), Trifeştii Noi, Tudoreşti ş.a.

Repertoriul toponimic prezentat în continuare cuprinde cele mai reprezentative nume topice, care necesită şi unele interpretări de ordin etimologic, derivaţional, lexical-semantic.

Apucătúrile, parte de teren în hotarul satului A. I. Cuza. Din *a apuca* „a lua, a prinde (loc etc.)”. Conform tradiţiilor locale, la reforma agrară din 1918-1924, aici au prins porţiuni de teren sătenii care n-au primit loturi de pământ complete (până la 6 ha) pe teritoriul prevăzut pentru împroprietărire. **Arcáciul de la Răsărít**, vâlcea, ramificaţie pe stânga a văii Uturea, la NE de Slobozia Mare. Lungimea: 2,5 km. Direcţia: NE → SV. Toponim descriptiv, cu prim componentul *arcaci* „ramificaţie a unei văi”, „crac de pârâu”, „adăpost pentru oi pe timp de iarnă într-o vâlcea, într-un hârtop”. **Arcáciul cu Stuf**, vâlcea, ramificaţie pe dreapta văii Uturea, la NE de Slobozia Mare. Lungimea: 3 km. Direcţia: NV → SE. Nume topic compus, al cărui prim element este entopicul *arcaci*, formaţia onimică făcând parte din categoria floronimicelor.

Báhna lui Gálan, fostă baltă în lunca Prutului, azi teren agricol la NV de Paicu. Din entop. *bahnă* şi antrop. *Galan*, în genitiv; *bahnă* „baltă cu apă stătută”, „loc mlăştinos pe valea unui râu”, „şes umed, băltos”, „loc de fâneaţă pe un şes”. **Baimaclíica**, râuleţ, afluent pe stânga al râului Salcia Mică, la Taraclia de Salcie. Izvorăşte la SE de Chioselia, trece prin Pădurea Liceului, pe la V de Frumuşica şi pe la E de Burlacu. Lungimea:

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

16 km. Direcția: N → S → SV. Denumit după localitatea *Baimaclia*, în apropierea căreia își are izvoarele. **Balhúi**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de Brânza. Etim.: entop. *balhui* (*bahlui*) „baltă mocirloasă”, „mlaştină, mocirlă”, „loc sărături os”, „fâneață de bahnă”, termenul fiind explicat din *Bahlui*, afluent pe dreapta al Prutului, prin apelativizarea hidronimului. Compară și alte formații entopice după același procedeu: *ciuluc*, *dunăre*, *răut* (*pl. ciulucuri*, *dunări*, *răuturi*). **Bálta Măláiului**, baltă în lunca Prutului, lângă marele lac Beleu, la NV de Slobozia Mare. Aici, pe un grind, se semăna de multe ori *mălai* „mei” (explicația informatorilor). **Bálta Seácă**, fostă baltă în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de Paicu. Din entop. *baltă* „apă stătătoare permanentă, cu vegetație și faună specifică”, „zonă inundabilă pe valea unui râu” și adj. *sec*. (fem. *seacă*), semnificația de origine a hidronimului fiind „baltă care seacă”. **Baraghína**, vale cu pârâu, se deschide în lunca Prutului la Manta. Lungimea: 10 km. Direcția: NE-SV. Probabil, din antrop. *Baraghin*, cu formantul *-a*, după tipul *Crihana* din *Crihan*, *Manta* din *Mantu* etc. **Bárcul Chişinăului**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la NV de Cucoara. Din entop. *barc* „lac mic; baltă”. Lacul, împreună cu pământurile din preajmă, s-ar fi aflat în proprietatea mitropoliei din Chișinău. **Bárcul lui Topór**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din entop. *barc* „lac mic; baltă” și antrop. *Topor*, în genitiv. **Bălácea**, gârlă mare în lunca Prutului, în mare parte desecată, care începea la N de Goteşti și se vărsa în bălțile din V satelor Crihana și Manta. Azi terenuri agricole, pe alocuri cu mici depresiuni inundabile. Atestată documentar la 1609 [DIR, veac. XVII, vol. II, p. 257]. Hidronimul are la bază antrop. *Balac* sau *Balaci*, menționate în documentele vechi și cu formele *Balaş*, *Balşa*, purtătorii numelor fiind demnitari de stat și mari proprietari de pământuri în Moldova. **Bătcăría**, lac în lunca Prutului, lângă marele lac Beleu, la SV de Văleni. Din entop. *bătcărie* „lacul bătcilor”, derivat colectiv, cu suf. *-ărie* al apel. *batcă* „pelican”. **Bătcăríile**, lac în lunca Prutului, la NV de Manta. Din *bătcării*, plural al entop. *bătcărie*, derivatul colectiv al apel. *batcă* „pelican”; *bătcărie* (< *batcă* + suf. *-ărie*) „habitatul bătcilor”, „lacul unde își fac cuiburile și viețuiesc pelicanii”. **Beléu**, lac mare în lunca Prutului, la NV de Slobozia Mare. Var.: *Beleua*. Suprafața: 30 km^2. Adâncimea: 2-3 m. Atestat documentar la 1518, 1554 [DIR, veac. XVI, vol. I, p. 125-126; vol.II, p. 40]. Probabil, din slav. *бѣлое* (*озеро*) „lacul alb”, „lac lucitor, care luceşte la soare”. **Berbéciul**, pășune la NV de Baurci-Moldoveni. Var.: *Berbecii*, *La Berbeci*. Aici a fost pășune pentru berbeci. Numele topic poate fi explicat prin elipsa componentului prim *deal* din *Dealul Berbecilor* și acordul gramatical în gen și număr cu el a componentului secund, devenit toponim simplu unicomponent. **Bogátul**, fost lac mare în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de Chircani și la NV de Cucoara. Din adj. *bogat*, hidronimul având semnificația originară „lacul cu mult pește, bogat în pește”. Denumirea lacului este menționată în sec. XV-XVII (1459, 1515, 1560 ș.a.) [DIR, veac. XIV-XV, vol. I, p. 302; veac. XVI, vol. I, p.96, vol. II, p.147]. **Boghioáia**, gârlă în lunca Prutului, lângă lacul Beleu, la NV de Slobozia Mare. Din antrop. *Boghioaie*, numele unei proprietărese locale (< *Boghiu* + suf. *-oaie*). **Bordeiéle**, parte a satului Andruşul de Sus. Conform tradițiilor locale, unii locuitori, înainte de a-și construi case, au locuit aici mai întâi în bordeie (*bordei* „locuință săpată în pământ și acoperită cu ceamur din lut și paie”). **Bouríul**, deal împădurit la S de Badicul Moldovenesc. Altitudine: 250 m. Etim.: (1) entop. *bour* „deal înalt, masiv” sau (2) entop. *bour* „vechi semn de hotar, constând dintr-un stâlp de piatră sau lemn cu stemă domnească”. Astfel de semne de hotar se instalau la margini de moșii, păduri etc. Nu se exclude proveniența antroponimică a microtoponimului. **Brănişti oárele**, foste lacuri în lunca Prutului, azi terenuri agricole

BDD-A6900 © 2011 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

la V de Andruşul de Jos şi la SV de Zârneşti. Denumite la origine după braniştele din împrejurime: *branişte* „locuri de păşune şi fâneaţă”, „fâneaţă rezervată unde este interzis păscutul vitelor”. **Brebáriul**, lac în lunca Prutului, la SV de Crihana Veche. Var.: *Bribariul*. Din entop. *brebar* „habitatul brebilor”, derivat cu suf. *-ar* al subst. *breb* „mamifer acvatic rozător înrudit cu castorul”. Semnificaţia iniţială a hidronimului fiind „lacul cu mulţi brebi”. **Bubuiógi**, parte a satului Slobozia Mare. Provine de la numele unui sat *Bubuiogi*, menţionat documentar în partea locului la 1518 (DIR, A, Moldova, veac. XVI, vol. I, p.125-126). Vechiul toponim *Bubuiogi* are la bază antroponimul *Bubuiog*. **Budăiul**, vale la NE de Andruşul de Jos, ramificaţie pe stânga a Văii Andruşului, la N de Roşu. Din entop. *budăi* „izvor captat într-un ghizd de trunchi scobit”, „fântână”, „fântâniţă cu apa în faţă”, „izvor”, „cişmea”. **Bujórul**, râuleţ în S raionului Cahul, cu varianta onimică *Valea Bujorului*. Izvorăşte la V de Vulcăneşti şi se varsă în lacul Cahul la SE de Reni (Ucraina, reg. Odesa). Lungimea: 30 km. Direcţia: NE → SV → S. În valea Bujorului se deschid vâlcelele: Valea Ruşilor, Uturea, Adânca (pe dreapta), Lacul Popii, Valea Poştei, Chiscul Lat (pe stânga). Poate fi explicat prin: (1) antrop. *Bujor* sau (2) apel. *bujor*, în acest ultim caz, semnificaţia iniţială a onimicului fiind „valea unde cresc mulţi bujori” (sălbatici probabil). **Bulboána**, loc cu multe izvoare (mocirloase) pe valea Huluboiţa, la N de Tătăreşti. Din entop. *bulboană* „loc adânc într-o apă curgătoare”, „vârtej de apă; vâltoare”, „ochi de apă cu nămol”, „izvor mocirlos”.

Cahuléţ, râuleţ, la E de Andruşul de Sus, afluent pe stânga al râului Cahul, la N de Pelinei. Lungimea: 10 km. Direcţia: N → S. Diminutiv al hidr. *Cahul* cu formantul *-eţ*. Cf. şi alte hidronime diminutivale: *Ciuhureţ*, *Pruteţ*, *Reuteţ*. **Cantónul**, loc de agrement pe malul unui fost braţ al Prutului, la SV de or. Cahul. Din entop. *canton* „pichet de grăniceri”. Aici, conform tradiţiilor locale, ar fi existat până în 1918 un pichet al grănicerilor ruşi. **Căinárul**, pârâu, afluent pe dreapta al râuleţului Hălmăgea, la SV de Badicul Moldovenesc. Var.: *Căinariul*, denumit şi *Pârâul lui Şveţ*. Lungimea: 2,5 km. Direcţia: NV → SE. Etim.: tc. *kaynar* „izvor puternic”, „pârâu”. Izvorăşte dintr-un loc cu multe izvoare, denumit *Ochi*. **Cărásul**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Formaţie onimică prin metonimie (*toto pro pars* „totul printr-o parte”), semnificaţia iniţială a hidronimului fiind „lacul cu caraşi”, „lac unde se prind bine caraşii”. **Ceaírul**, loc , şes în valea râului Cahul, pe ambele maluri ale râului, la V de satul A. I. Cuza. Var.: *Dereaua Ceairului*. Din entop. *ceair* (< tc. *çayir*) „păşune pe valea unui râu, şes”; *derea* (tc., găg. *dere*) „vale, albia unui râu”. **Chetrăríile**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Vinteleşti, la E de Mantal. Lungimea: 2 km. Direcţia: NE → SV. Din *chetrării*, plural al entop. *chetrărie* (lit. *pietrărie*) „loc cu pietre”, „teren cu sol dur, pietros” (< *piatră* + suf. *-ărie*). **Chetrósul**, pârâiaş, afluent pe stânga al Prutului, la S de Brânza. Lungimea: 5 km. Direcţia: NE → SV. Din adj. *chetros* (lit. *pietros*) „cu pietre”, „cu sol dur, pietros”, prin substantivizare. **Cetátea**, loc cu urme vechi de fortificaţii, la N de Giurgiuleşti. Din entop. *cetate* „oraş fortificat”, „partea fortificată a unui oraş”, „locul unei aşezări fortificate”, „loc întărit prin valuri şi şanţuri în scopuri defensive”. **Chíscurile**, înălţimi la SE de Câşliţa-Prut. Altitudini: 70-90 m. Din entop. *chisc* (lit. *pisc*) „deal înalt, cu vârf ascuţit”, „vârf ascuţit de deal, de munte”; pl. *chiscuri*. **Ciobalaccía**, vale la S de sat, ramificaţie pe dreapta a văii râului Salcia Mică, la S de localitate. Var.: *Ciobalaciica*. Lungime: 2,5 km. Direcţia: NV → SE. Denumită după o veche selişte tătărească *Ciobalaccia,* situată pe această vale, dispărută la sfârşitul sec. al XIX-lea. **Ciocánele**, lacuri în lunca Prutului, lângă marele lac Beleu, la SV de Văleni. Din antrop. *Ciocanu*, prin pluralizare, sau din reg. *ciocane* (sing. *ciocan*) „tulpinile porumbului”, „hlujani, strujeni”. De reţinut explicaţia informatorilor:

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

„Aici a fost pământ lucrător, semănat cu păpuşoi, dar odată, când a fost inundaţie, pământul a fost acoperit cu apă, ciocanele rămânând aşa, în picioare”. **Ciorăria**, vâlcea, ramificaţie pe stânga a văii Uturea, la NE de Slobozia Mare. Lungimea: 3 km. Direcţia: NE → SV. Din *ciorărie*, derivat colectiv cu suf. *-ărie* al apel. *cioara*, numele topic desemnând habitatul ciorilor – „vale cu multe ciori”, „valea ciorilor”. **Cioríţa**, râuleţ, afluent pe stânga al râului Cahul, la satul Lebedenco. Începe la V de Luceşti şi are direcţia de la N spre S. Lungimea: 15 km. Din apel. *cioriţă*, diminutiv al lui *cioară*, hidronimul vizând habitatul ciorilor, cândva deosebit de numeroase în plantaţiile de salcâmi de pe valea acestui râuleţ. **Ciotcăría**, pădure la SE de Andruşul de Sus. Din entop. *ciotcărie* „loc unde a fost tăiată pădurea”. O parte din această pădure a fost tăiată în timpul Primului Război Mondial. **Clínurile**, parte de teren agricol la V de Andruşul de Sus, terenuri agricole în alte sate din rn. Cahul. Din entop. *clin* „porţiune de teren agricol în formă de triunghi”, „parcelă de pământ între două drumuri care se intersectează”. **Corneása**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Roşu şi Andruşul de Jos. Etim.: (1) antrop. fem. *Corneasa* (soţia lui Cornea) sau (2) apel. *corn*, toponimul având semnificaţia originară „lacul cu copaci de corn” sau „lacul cu coturi” (*corn* „cot, unghi, colţ”). **Costéiul**, deal la N de Andruşul de Sus. Din apel. *costei* „plantă erbacee din familia gramineelor”; „ţăpoşica, sadină, chir, chirău”. După explicaţia informatorilor, cândva această parte de moşie era pârloagă, nu se lucra **Cótul Tochílei**, cotitură a Prutului, aflată în dreptul lacului Tochila, la SV de Brânza. Din entop. *cot* „loc unde coteşte un râu; cotitură, întorsătură” şi top. *Tochila*, în genitiv. **Crácul**, vâlcea, ramificaţie a văii râuleţului Cahuleţ, la S de Pădurea Murato şi la SE de Andruşul de Sus. Din entop. *crac* „ramificaţie a unei ape curgătoare; afluent”; „ramură a unei văi; viroagă”. **Crácul Rénilor**, vâlcea, ramificaţie pe stânga a Văii Mari, la E de Giurgiuleşti. Lungimea: 2,5 km. Direcţia: NE → SV. Din entop. *crac* şi top. *Reni*; *crac* „ramificaţie a unei văi”, „afluent”, termen atestat în documentele din sec. al XVI-lea (1520, 1588, DERS, p. 56). **Cráma**, gospodărie vinicolă (cu beci vechi, în care se depozitează vinul) la SE de Borceag. Din. apel. *cramă* „clădire, de obicei la vie, cu pivniţă, unde se prepară şi se depozitează vinul (uneltele agricole etc.)”. **Crápul**, lac în lunca Prutului, la NV de Colibaşi. Din apel. *crap*, hidronimul redând la origine o particularitate a obiectului desemnat – „lac bogat în crapi”, „lac unde se prind bine crapii”. **Cuciurgoáia**, vale la V de Burlacu, ramificaţie pe stânga a văii râului Salcia Mică, la N de Tartaul de Salcie. Lungimea: 11 km. Direcţia: N → S → SE. Denumită după satul *Cuciurgoaia* (azi *Spicoasa*) situat pe această vale. **Curnúţul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de Roşu. Din apel. *curnuţ* „plantă cu frunze ghimpoase şi cu fructe globuloase, cu ghimpi îndoiţi la vârf; fructul acestei plante; scai”. Toponim floronimic.

Deálul Álbotei, deal la E de Tartaul de Salcie. Altitudini: 202-210 m. Din entop. *deal* şi top. *Albota*, denumirea localităţii din apropriere (Albota de Sus, rn. Taraclia). **Deálul Cazáncului**, deal (altitudinea maximă 219,6 m), denumit şi *Dealul Săracului,* la V de Huluboaia şi Tătăreşti. Din entop. *deal* şi top. *Cazancu*, în genitiv (respectiv apel. *sărac*, în genitiv, alonimul referindu-se la o particularitate dominantă a solului „nefertil, neproductiv”). **Deálul Mórilor**, deal la NE de Brânza, unde se aflau în trecut multe mori de vânt. La 1827 satul avea 3 mori de vânt, iar la 1878 – 8 mori de vânt şi cu tracţiune de cai. **Dervéntul**, vâlcea la S de Slobozia Mare. Din entop. *dervent* „depresiune de teren; vâlcea”, „strâmtoare în munţi”, „trecere printre munţi sau dealuri”. **Drácile**, lac în lunca Prutului, la V de Manta. Din *dracile*, plural al apel. *dracilă* „arbust spinos cu flori galbene şi fructe în formă de boabe roşii”. După cum susţin informatorii, în locurile din preajma lacului ar fi crescut arbuşti de dracilă. **Drúmul Léşilor**, drum vechi pe la

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

E de satele Brânza şi Văleni, care ducea spre oraşul Reni. Toponimul evocă evenimente istorice legate de războaiele cu turcii, în cazul de faţă între polonezi (leşi) şi turci, dar pe teritoriul Moldovei. **Drúmul Póştei**, drum vechi, de la Vulcăneşti spre Reni, la E de Câşliţa-Prut şi Giurgiuleşti. Menţionat pe hărţile topografice vechi. Era un drum al serviciilor de transport pentru călători şi corespondenţă şi, bineînţeles, pentru carele de mărfuri şi produse alimentare, în special, pentru peştele prins în bălţile Dunării, în lungul lui având staţii de poştă şi hanuri.

Făgădău, altă dată cătun separat, la S de Lebedenco, azi comasat cu acest sat. Din entop. *făgădău* „han la un drum mare", „cârciumă", „prăvălie, magazin". Aici se afla pe vremuri un han (cârciumă) la şleahul dintre Cahul şi Vulcăneşti. **Flămânda**, vale cu pârâu, ramificaţie pe dreapta a văii râului Cahul, la S de Vulcăneşti. Lungimea: 20 km. Direcţia: N → S → SE. Ramificaţii: Valea Coşer(i)ului, Valea Beilicului. Din adj. *flămând*, prin substantivizare, semnificaţia iniţială a hidronimului fiind, probabil, „valea cu pământ de fertilitate scăzută". De aici explicaţia informatorilor – „valea celor flămânzi, a celor săraci". **Foltánele**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din entop. *foltan* „desiş de stuf şi papură", „stufărie". Ex.: *Dincolo de un foltan de stuf se mişcă domol două sălbătăciuni* (M. Sadoveanu). **Frunzáriul**, parte de moşie la E de Colibaşi. Din entop. *frunzar* „desiş de copaci; tufăriş", „pădurice". Există şi o mică pădure, în trecut de proporţii mai mari, care a fost tăiată în cursul timpului. Vezi şi *Podişul Frunzariului, Movila Frunzariului.* **Fundoáia**, pădure la NE de Andruşul de Sus şi Baurci-Moldoveni, în partea de sus a Văii Lacului. Din entop. *fundoaie* „terminaţia superioară a unei văi", „locul unde se înfundă o vale". **Fúniile**, teren agricol la NV de Andruşul de Jos. Din entop. *funie* „pământ măsurat cu funia"; *funie* „frânghie de lungime variabilă cu care se măsura pământul".

Găvánul, vâlcea pe stânga văii Cânepei, la E de Vadul lui Isac. Se mai numeşte *Valea Aniţei*. Etim.: entop. *găvan* „depresiune de teren adâncă", „hârtop", „văgăună", „râpă împădurită". **Găunoasa** (var. *Găvănoása***)**, vale la E de sat, ramificaţie pe stânga a văii râului Cahul, la s. Găvănoasa. Lungimea: 15 km. Direcţia: N→S. Din adj. *găunos* „cu hârtoape (râpi, gropi)"; cf. şi *găvan* „vale adâncă şi închisă; hârtop, râpă". Numele văii a fost preluat de satul situat la gura acestei văi. **Gémenea**, locul unor foste lacuri din lunca Prutului, azi terenuri agricole la V de Chircani, Cucoara, Badicul Moldovenesc şi Baurci-Moldoveni. Var.: *Gemenele*. Din *gemenele* prin singularizare, hidronimul referindu-se iniţial la două lacuri învecinate care s-au îngemănat, care s-au unit într-unul singur, prin acumularea apelor în timpul inundaţiilor din lunca Prutului. Cf. un iezer *Gemenii* în ţin. Tigheci, atestat la 1604 [DIR, veac. XVII, vol. I, p. 148]. **Gherghína**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Baurci-Moldoveni şi NV de Cucoara. Din (1) apel. *gherghină* „plantă erbacee cu flori decorative (albe, galbene, roşii, violete), fără miros" sau (2) antrop. fem. Gheorghina, prenumele unei proprietărese locale. **Ghibăneánca**, teren agricol la E de Roşu. Din antrop. *Ghibăneanca*, numele unei proprietărese de pământ, originară din satul Ghibanu (azi parte a comunei Baurci-Moldoveni), sau din antrop. *Ghibanu*, cu suf. *-eanca*, denumirea desemnând în cazul dat proprietatea funciară a unui oarecare Ghibanu. **Ghizuníile**, loc pe Valea Ghizuniilor, la NE de Larga Veche. Din entop. *ghizunii*, plural al entop. *ghizunie* (lit. *vizuină*) "adăpostul pe care şi-l sapă în pământ unele animale sălbatice (vulpi, bursuci)". **Gârla cea Máre**, apă curgătoare în lunca Prutului, la V de Colibaşi. Din entop. *gârlă* „mică apă curgătoare" şi adj. *mare*, hidronimul denumind o gârlă ce uneşte mai multe lacuri şi bălţi cu râul Prut, din care acestea se alimentează în timpul revărsărilor. **Gârla Lúngă**, fostă gârlă în lunca Prutului,

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

azi teren agricol la NV de Cucoara. Hidronim descriptiv, format din entop. *gârlă* şi adj. *lung* (fem. *lungă*). **Gârlíciul**, fostă gârlă în lunca Prutului, azi teren agricol şi păşune la NV de Vadul lui Isac. Din *gârlici*, diminutiv al entop. *gârlă* „mică apă curgătoare”, „pârâu”. **Gâscár(i)ul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Chircani. Din entop. *gâscar* (reg. *gâscari*), formaţia onimică referindu-se la habitatul gâştelor sălbatice, semnificaţia iniţială a hidronimului fiind „lacul gâştelor (sălbatice)”. **Gâscăríile**, lacuri în lunca Prutului, unde îşi făceau cuiburi şi vieţuiau gâştele sălbatice, azi teren agricol la V de Zârneşti. Din *gâscării*, plural al lui *gâscărie* „habitatul gâştelor” (< *gâscă* + suf. *-ărie*). **Gâtoáiele**, foste gârle şi lacuri în lunca Prutului, azi teren agricol şi păşune la V de Vadul lui Isac. Din entop. *gâtoi* (pl. *gâtoaie*) „gârlă care face legătura între două lacuri sau bălţi din lunca unui râu”. **Gâtóiul cu Plomână**, fostă gârlă în lunca Prutului, la NV de Vadul lui Isac. Din entop. *gâtoi* şi apel. *plomână* „nufăr de baltă”, „pătlagină”. **Gríndul Lúng**, fâşie de pământ în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din entop. *grind* „ridicătură de teren de formă alungită în lunca inundabilă a unui râu”, „insuliţă într-o apă curgătoare sau stătătoare”. Ex.: *O cărare pierdută*, *O luntre uitată pe grind* (P. Boţu). **Gríndul Otmócului**, grind în lunca Prutului, în vecinătatea lacului Otmocul, la V de Andruşul de Jos şi la NV de Roşu. Din entop. *grind* şi hidr. *Otmocul*; *grind* „fâşie de pământ mai ridicată, pe care apa nu o poate acoperi în timpul inundaţiilor”. Vezi şi *Otmocul.* **Gropána**, vâlcea râpoasă pe partea dreaptă a văii Bujorul, la E de Giurgiuleşti. Din entop. *gropană* „depresiune de teren”, „vale adâncă”, „râpă”. Vezi şi *Gropanul.* **Gropánele**, foste lăcuşoare în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Roşu. Din *gropane* (sing. *gropană*). **Gropánul**, deal lângă depresiunea Gropana, la E de Giurgiuleşti. Altitudini: 100-105 m. Formaţie oronimică după *Gropana*, prin mascularizare, datorită acordului cu subst. *deal*.

Hagí-Baír, deal la V de Găvănoasa. Altitudini: 161-173 m. Oronim de origine turcică: *haği* „hagiu, pelerin”, *bayir* „deal”; în traducere „Dealul Hagiului”. **Hăbzăul**, vâlcea adâncă, râpă care dă în lunca Prutului, la marginea de S a satului Colibaşi. Din entop. *hăbzău* (*hamzău*) „râpă cu pârâu; gârlă”, „şanţ săpat pentru scurgerea apei”. **Hălmágea**, râuleţ, afluent pe stânga al Prutului la Zârneşti şi Baurci-Moldoveni. Începe la NE de Badicul Moldovenesc, prin ramificaţiile de obârşie Scumpia şi Rădiul din Sus şi trece prin localitate, acumulând apele pâraielor Rădiul din Jos, Râpa Moşneagului, Valea Dascălului (pe stânga), Căinarul, Răjepul (pe dreapta). Lungimea: 26 km. Direcţia: N → S → SV. Din microtop. *Hălmagea*, acesta la origine fiind un antroponim (< ung. *Halmagy*); ung. *halmag* „secară”. **Hărmánul**, teren agricol la N de Andruşul de Sus. Var.: *După Hărman*. Din entop. *hărman* (*harman*) „loc special amenajat unde se treieră cerealele”. Aici un vechi proprietar de pământ îşi treiera, la marginea satului, recolta de cereale (explicaţia informatorilor). **Hăţăşul**, parte de moşie la SV de Andruşul de Jos şi teren la SV de Crihana Veche. Din entop. *hăţaş* „drum pe care se scoteau la păscut vitele din sat”, „cărare făcută de animale sălbatice din pădure” **Hidrárea**, gârlă în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din entop. *hidrare* „habitatul hidrelor” (< apel. *hidră* (*vidră*) „mamifer carnivor care trăieşte pe malul apelor”, cu suf. *-ar(ea).* Cf.: *Brebar(i)ul*, *Gâscar(i)ul*, *Răcar(i)ul* etc. **Hârtópul**, vâlcea la SV de Badicul Moldovenesc şi o vâlcea de dreapta Văii Cuciurgoaiei, la S de Spicoasa (anterior *Cuciurgoaia*). Din entop. *hârtop* „vâlcea scurtă şi adâncă, de formă rotunjită, cu pante repezi şi înierbate”. **Hlíza**, teren agricol la NE de Andruşul de Jos. Var.: *Hlizia*. Etim.: *hliză* (*hlizie*) „parcelă de teren agricol lungă şi îngustă”, „parte dintr-un lan”, „sfoară de moşie”. **Hólmul**, parte de sat şi teren agricol la NE de Badicul Moldovenesc. Din entop. *holm* „ridicătură de teren mai mică decât dealul”, „mică ridicătură de teren conică, cu vârful rotunjit”.

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

Hulubóiţa, vale ramificaţie pe stânga a văii râului Salcia Mare, la Tătăreşti. Denumită după *Valea Huluboaiei*, alonimul văii râului Salcia Mare, partea superioară a acestei văi, de la Tătăreşti până în capătul ei de sus. Etim.: *Huluboiţa*, diminutiv al hidr. *Huluboaia* (*Valea Huluboaiei*), cu suf. *-iţa*. **Húma**, vale la E de Găvănoasa, ramificaţie pe stânga văii râului Cahul la Vulcăneşti. Lungimea: 14 km. Direcţia: NE → SV. Din apel. *humă* „argilă; lut alb sau alb-gălbiu”, toponimul redând o particularitate a solului.

Ialpugél, râu, afluent pe dreapta al Ialpugului, la SE de Borceag. Lungimea: 42 km. Direcţia: N → S. În Ialpugel se varsă râuleţele şi pâraiele: Hârtopul Turcului, Valea Moşiei, Tobzari, Valea Şamaliei, Valea Enichioiului, Valea Chioseliei, Valea Borceagului, Cunduc (pe dreapta), Caraiman, Săraca, Zănatul, Valea lui Dragnea, Ţanca (pe stânga). Etim.: formaţie diminutivală de la hidr. *Ialpug*, cu suf. *-el*, specifică afluenţilor. **Iézărul**, foste lacuri în lunca Prutului, azi terenuri agricole, în cuprinsul satelor Brânza, Colibaşi. Din entop. *iezăr* (lit. *iezer*) „lac natural, foarte adânc”, „lac fără mlaştini, cu apă limpede”. **Jápşa**, baltă în lunca Prutului, lângă lacul Beleu, la NV de Slobozia Mare. Din entop. *japşă* „lac mic; baltă”. **Jólobu**, izvor la SV de Badicul Moldovenesc (azi Rumeanţev). Din entop. ucr. *jolob* „uluc”, prin extensiune semantică – „fântână sau cişmea cu uluc”.

Láta, fostă baltă în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de Roşu. Din adj. *lat*, prin substantivizare; hidronimul referindu-se la o particularitate dimensională a obiectului hidrografic – „baltă lată”. **Lebedínca**, lac în lunca Prutului, lângă marele lac Beleu, la SV de Văleni. Formaţie hidronimică din apel. *lebădă* şi suf. *-inca*, având semnificaţia iniţială „lacul lebedelor”. **Lemnósul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, la V de Roşu şi Andruşul de Jos. Din adj. *lemnos*, toponimul având semnificaţia „lacul cu lemne, cu copaci uscaţi”, referindu-se iniţial la un loc cu copaci care a fost inundat. **Lişteva**, lac în lunca Prutului, la SV de Manta şi în alte sate din rn. Cahul. Din adj. *lişteav* „cu nămol, cu glod, mocirlos”, prin substantivizare; *lişteva* „balta cu nămol, mocirloasă”. **Lóturile**, teren agricol la NV de Chioselia Mare. Din entop. *lot* „parcelă de pământ cu care au fost împroprietăriţi ţăranii la reforma agrară din 1918-1924”. **Lúnca**, teren agricol şi păşune pe valea Prutului, la NV de Paicu. Din entop. *luncă* „teren pe malul unei ape curgătoare”, „şes de-a lungul unui râu”. **Lúngul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, la NV de Cucoara. Din adj. *lung*, prin substantivizare, hidronimul referindu-se la forma alungită a obiectului hidrografic.

Maránda, denumirea unei părţi a văii râului Cahul, de la satul Lebedenco până dincolo de şoseaua Cahul – Moscovei, la E de oraşul Cahul. Din antrop. *Maranda*, numele unui proprietar local (< *Smaranda*, prin reducerea consoanei din silaba iniţială). **Măcărúş**, fostă gospodărie boierească, apoi secţie a gospodăriei agricole de stat „Trifeştii”, pe teritoriul satului, la NE de Trifeştii Noi şi Moscovei. Aici se afla conacul proprietarului M. Macarov. Toponimul reprezintă diminutivul antroponimului *Mocar(ov),* cu suf. *-uş*. **Măzăroáia**, teren agricol (vii) la SE de Brânza. Etim.: antrop. *Măzăroaie*, numele soţiei unui oarecare *Măzare*, devenită proprietara terenului agricol, explicaţie susţinută şi de informatori. **Mâleála**, parte din lunca Prutului, lângă lacul Beleu, la NV de Slobozia Mare. Din *mâleală*, derivat al apel. *mâl* cu suf. *-eală*; *mâleală* “lac mâlit, cu nămol”, „mâlitură”. **Mlădíţele Mári**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din *mlădiţe*, diminutiv plural al apel. *mladă* „pădurice tânără şi deasă”, „desiş de copăcei tineri şi arbuşti de răchită, salcie”. Formaţie onimică prin metonimie (*toto pro pars* „totul printr-o parte”), hidronimul având sensul originar „lacul cu mladă”. **Mlădíţele Míci**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din *mlădiţe*, diminutiv plural al apel. *mladă*, şi adj. *mici* (sing. *mic*). Vezi supra *Mlădiţele Mari.* **Mocăníţa**, vale la S de Andruşul de Sus, ramificaţie

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

pe stânga Văii Andruşului, în marginea de SV a localităţii. Etim.: (1) antrop. *Mocăniţă* sau (2) antrop. *Mocanu*, eventual apel. *mocan*, prin feminizarea formaţiei onimice sub influenţa termenului determinat *vale* din *Valea lui Mocanu* sau *Valea Mocanului* (etimologie susţinută de informatori). **Motránul**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Probabil, dintr-un antrop. (< *Motru* sau *Motrea* + suf. *-anu*; *motru* „plantă erbacee cu fructe folosite ca mirodenie; chimen, chimion", în unele regiuni „peţitor", „codaş". **Movíla Frunzár(i)ului**, movilă pe culmea dealului Podişul Frunzar(i)ului (cota 191,6) la NE de Colibaşi. Din entop. *movilă* şi top. *Frunzar(i)ul*; onimic topografic. **Movíla Mârzei**, movilă (cota 187,9) la NE de Manta. Din entop. *movilă* şi antrop. *Mârza*, în genitiv (sau *Murza*, titlul nobiliar al unei căpetenii al tătarilor de Bugeac). **Movíla Săpátă**, movilă (cota 80) la SE de Crihana Veche. Din entop. *movilă* (local rostit *mohilă*) şi adj. *săpat* „cu groapă, găurită", toponimul fiind o mărturie că movila a fost săpată cândva în căutarea unor comori. **Movíla Străjii**, movilă (cota 180,9) la E de Colibaşi. Din entop. *movilă* şi apel. *strajă* „loc de pază", „loc pe o înălţime, de unde se ţin sub observaţii împrejurimile şi de unde se dădea „şvară în ţară", adică se semnaliza apropierea unei primejdii (invazii)". **Movilíţa Piramídei**, movilă cu observator (cota 124) la NE de satul A. I. Cuza. Var.: *Mohiliţa Piramidei*. Din entop. *movilă* şi *piramidă* „instalaţie de lemn sau de metal cu ajutorul căreia se efectuează măsurători şi observări topografice; observator."

Nadélurile, terenuri agricole la V de Moscovei. Din *nadel* „lot de pământ cu care au fost împroprietăriţi ţăranii la reforma agrară din 1861-1868" (rus. *надел*). **Nămoálele**, locul unor foste lacuri din lunca Prutului, azi terenuri agricole la NV de Chircani. Din apel. *nămol* „mâl care se depune pe fundul apelor stătătoare". Hidronimul vizează o particularitate a obiectelor hidrografice de altă dată – „lacuri cu nămol, noroioase". Cf. top. ist.: *Glodurile*, pe Botnişoara, lângă Moleşti, *Glodurele*, pe Delia, lângă Ungheni (1522, 1555 ; Gonţa. Indicele, 112). **Nisipíşul**, deal la NE de Baurci-Moldoveni şi la SE de Larga Veche. Var. fon.: *Năsâchişul*. Din entop. *nisipiş* (reg. *năsâchiş*) „teren care conţine mult nisip, acoperit cu nisip" (< *nisip* + suf. *-iş*). **Óchiul (**var. *Ochiul Mării*), loc cu multe izvoare, de unde îşi are începutul pârâul Căinar, la V de Badicul Moldovenesc. Toponime şi pe teritoriul altor sate din rn. Cahul. Din entop. *ochi* „izvor mlăştinos", „mocirlă". **Ótmana**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Prutului, la S de Colibaşi. Lungimea: 8 km. Direcţia: NE → SV → V. Ramificaţii: Zăvoaia, Căpşuna. Etim.: probabil, dintr-un antrop. *Otman*, cu formantul *-a*. **Otmócul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la NV de Roşu şi SV de Zârneşti. Din entop. *otmoc* „loc îmbibat cu apă, având multe izvoare; băltoacă, mlaştină" (< rus. dial. *оттюк* „mocirlă").

Páchetul cu Chír, teren agricol la E de Crihana Veche. Din entop. *pachet* „parte de teren agricol cuprinsă între patru drumuri care se intersectează, cu suprafaţă variabilă (25 ha, 50 ha.)" + prep. *cu* + apel. *chir* „plantă erbacee din familia gramineelor; ţăpoşică, sadină, chirău". **Pandéla**, movilă cu observator (cota 252) la NE de sat Badicul Moldovenesc. Din entop. *pandelă* „instalaţie de lemn sau de metal pe movile sau pe mari ridicături de teren destinată măsurătorilor geodezice şi observărilor topografice" (< *bandieră*, prin deformare). Pe teritoriul Basarabiei termenului îi corespund sinonimele: *bornă*, *carantie*, *comănac*, *figură*, *momâie*, *observator*, *ocheană*, *parapet*, *tribună*, *vâşcă*. **Pădúrea Licéului**, pădure la NV de Borceag, în trecut proprietate a liceului din Bolgrad (azi oraş în reg. Odesa, Ucraina). **Pădúrea Ţáncului**, pădure situată între satele Luceşti şi Andruşul (de Jos şi de Sus). Componentul secund poate fi (1) antrop. *Ţancu* sau (2) entop. *ţanc* „vârf de deal", „culme înaltă a unui deal". **Pârlitúra**, parte de pădure la NE de Andruşul de Sus. Din entop. *pârlitură* „loc unde a ars cândva pădurea" (< *a pârli*

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

„a arde, a pârjoli”). **Pârloága**, loc de păşune la E de Tătăreşti. Din entop. *pârloagă* „loc lăsat nelucrat şi necultivat, folosit pentru păscutul vitelor”. **Plătíca**, lac în lunca Prutului, la NV de Colibaşi. Din apel. *plătică* „peşte de apă dulce, cu capul mic şi scurt, cu corpul turtit lateral”, hidronimul redând o particularitate a obiectului hidrografic – „lac unde îşi au habitatul plăticele”, „lac unde se prinde bine plătica”. **Podéţul**, loc neted la o anumită altitudine, folosit ca păşune, la NE de satul A.I. Cuza. Din entop. *podeţ* „podiş mic”. **Podíşul**, parte de moşie la SV de Badicul Moldovenesc şi pe teritoriul altor sate din rn. Cahul. Din entop. *podiş* „formă de relief de mare întindere, de regulă plană, situată la o anumită altitudine”. **Podíşul Frunzár(i)ului**, loc plan la E de Colibaşi. Din entop. *podiş* şi top. *Frunzariu*; *frunzar* „desiş de copaci, tufăriş”, „pădurice”. **Poiána**, teren agricol la E de Baurci-Moldoveni şi alte locuri din cuprinsul unor sate din rn. Cahul. Din entop. *poiană* „loc fără arbori în interiorul unei păduri”, „teren arabil pe locul unei păduri defrişate”. **Priválul**, gârlă în lunca Prutului, care uneşte lacul Iezărul cu râul Prut, la V de Colibaşi. Din entop. *prival* „gârlă într-o luncă inundabilă” (cf. rus., ucr. *привал* „loc de popas, de întâlnire, de unire”).

Ráclele, parte de moşie la V de Andruşul de Sus. Din entop. *raclă* „porţiune de pământ arabil (cuprinsă între drumuri)”, „bucată de pământ delimitată”. **Răcár(i)ul**, lac în lunca Prutului, la V de Crihana Veche. Din entop. *răcar* (reg. *răcari*) „habitatul racilor”, semnificaţia hidronimului fiind „lac cu mulţi raci”, „lac unde se prind bine racii”. **Răcăríţa**, fostă baltă în lunca Prutului, azi teren agricol la NV de Chircani. Din hidr. *Răcariul* (*Răcarul*), prin diminutivizarea onimului primar, derivatul referindu-se la dimensiunile reduse ale obiectului desemnat faţă de cel precedent. **Rătúndul**, foste lacuri în lunca Prutului, azi terenuri agricole la V de Chircani şi la SV de Manta. Var.: *Rotundul*. Din adj. *rătund* (lit. *rotund*), prin substantivizare, hidronimul având semnificaţia iniţială „lac de formă rotundă”. **Răzeşía**, parte de moşie la NV de Andruşul de Jos. Var.: *Răzeşiile*. Din entop. *răzeşie* „proprietatea funciară a răzeşilor”; *răzeş* „ţăran liber, posesor al unei bucăţi de pământ moştenit din tată în fiu”. **Râchişoárele**, locuri accidentate la E de Crihana Veche. Din entop. *râchişoare* (sing. lit. *râpişoară*, diminutiv al lui *râpă*) „locuri cu râpi”. **Récea**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Prutului, la Brânza. Lungimea: 5 km. Direcţia: NE → SV. Din adj. *rece*, prin substantivizare, hidronimul referindu-se la o particularitate a mediului natural – „vale cu aer la temperaturi mai joase ca de obicei” sau „valea izvoarelor cu apă rece”. **Rédiul din Jos** şi **Rédiul din Sus**, vâlcele, ramificaţii ale văii râuleţului Hălmagea, la satul Badicul Moldovenesc. Din entop. *rediu* şi locuţiunile adjectivale *din jos*, *din sus*; *rediu* (reg. *rădi*) „pădurice”. **Réntea**, fostă mare gârlă în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Andruşul de Jos, Roşu şi Zârneşti. Atestat „gârla Rentii” în 1502 [DRH, A, veac. XVI, vol. III, p. 502]. Anterior, la 1459, este menţionat un sat Rentea (Răntea) pe Prut şi un grind Rentea [DIR, veac. XVI-XV, vol. I, p. 302]. Etim.: antrop. *Rentea* (< *Renţa*; cf. antrop *Renţa*, *Renţea*). **Rezérva**, teren agricol la V de Chioselia Mare. Din entop. *rezervă* (< *a rezerva*) „suprafaţă de teren agricol rămas neîmproprietărit şi păstrat în fondul statului pentru a fi folosit mai târziu în acelaşi scop”. **Róşul Máre**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol, la SV de satul Roşu. Termenul cromatic se referă la culoarea solului din zona lacului. După acest lac a fost denumit ulterior satul Roşu din apropiere. În documentele româneşti de redacţie slavă denumirea lacului apare în varianta tradusă – *Чер(в)лен*, *Чер(в)леное озеро* (1437, 1502, DIR, A, Moldova, veac. XIV-XV, vol. I, p. 25-26). **Róşul Míc**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la SV de satul Roşu. Etim.: vezi supra **Roşul Mare**.

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

Sădăría, locuri în hotarul satului Chioselia Mare. Din entop. *sădărie* „loc năpădit de sad (ţăpoşică, chirău, costei); paragină”. **Sărăiéni**, parte din satul Slobozia Mare. Din apel. *sărai*, cu suf. *-eni*; *sărăieni* „trăitori în săraie”. **Sărătúrile**, locuri pe valea râului Salcia Mică şi pe alte văi din cuprinsul rn. Cahul. Din entop. *sărătură* „teren bogat în săruri; păşune pe un astfel de teren”. **Sâlištea**, parte de teren agricol la NE de Badicul Moldovenesc. Din entop. *sâlişte* (*sălişte*) „loc pe care a fost un sat”, „loc necultivat din preajma satului, folosit ca păşune”. **Schinoása**, pârâu la V de Bucuria, afluent pe dreapta al râului Salcia Mare, la Trifeştii Noi. Lungimea: 18 km. Direcţia: NV → SE. Alonime: *Cazaclia*, *Râpa Cazacliei*. Toponim floronimic, reprezentând la origine adjectivul *schinos* (lit. *spinos*), ulterior substantivizat – „loc (vale) cu spini”. Alonimele provin de la numele unei selişti tătăreşti situate cândva pe această vale (*Cazaiakly* > *Cazaclia*). **Schinoása**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Prutului, la Colibaşi. Lungimea: 5 km. Direcţia: NE → SV. Din adj. *schinos* (lit. *spinos*) „cu spini”, prin substantivizare, semnificaţia de origine a hidronimului fiind „valea cu spini, cu desişuri de porumbrei”. **Scumpía**, vale la N şi NV de sat, ramificaţie de obârşie a văii râuleţului Hălmagea, în marginea de N a localităţii. Din apel. *scumpie* „arbust cu flori verzi gălbui”, toponimul ţinând de categoria floronimicelor. **Scúrta**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Vinteleşti, la E de Manta. Lungimea: 1 km. Direcţia: SE → NV. Din adj. *scurt*, prin substantivizare, toponimul redând particularitatea predominantă a obiectului desemnat – „vale de proporţii mici, de mică lungime”. **Scúrtăturile**, parte de teren agricol la NV de Andruşul de Jos. Din entop. *scurtătură* (pl. *scurtături*) „lot de pământ mai scurt faţă de cele obişnuite”. Denumirea datează din perioada reformei agrare din 1918-1924. **Scúrtele**, parte de teren agricol la E de Iujnoe. Alonim: *Corotchie Gonî*. Din adj. cu formă de plural feminin *scurte*, prin substantivizare; *scurtele* „terenuri de pământ arabil mai scurte faţă de cele obişnuite”. **Sélul cel (ăl) Máre**, pârâu ce curge pe valea Vadul Boului, la N de Giurgiuleşti. Hidronimul fixează utilizarea unui entopic rar: *sel* „şuvoi de apă provenită din ploi”, „pârâu, gârlă” (< tc., găg. *sel* „şuvoi”, „pârâiaş”). **Socăría**, vale cu pârâu, ramificaţie pe dreapta a Văii Mari, la Câşliţa-Prut. Var.: *Socăriile*. Lungimea: 3 km. Direcţia: NE → SV. Din apel. *socărie* „loc unde cresc mulţi soci; desiş de soci” (< *soc* + suf. *-ărie*); hidronim floronimic. **Sócii**, vale, ramificaţie pe dreapta a văii Cahulului, la Pelinei. Lungimea: 5 km. Direcţia: NV → SE. Var.: *Valea Socilor*. Toponim floronimic; *soc* „plantă lemnoasă cu flori albe şi fructe negre, dispuse în ciorchine”. **Spórnea**, denumirea părţii superioare a Văii Luceştilor, la NV de Luceşti şi la V de Huluboia şi Tătăreşti. Din entop. *spornea*, cuvânt regional preluat din rus. *спорня* „parte de moşie litigioasă” (< adj. *спорный* „contestabil, discutabil, litigios”). **Standoála**, parte de teren agricol la SE de Andruşul de Jos şi vale, ramificaţie pe stânga a Văii Beilicului, la SV de Pelinei. Din entop. *standoală* „hambar pentru cereale”, „adăpost pentru vite în câmp”. **Strâmba**, vale, ramificaţie pe dreapta a văii Uturea, la E de Brânza, şi vale, ramificaţie pe stânga a Văii Beilicului, la SV de Pelinei. Din adj. *strâmb* „cu cotituri, nealiniat”, prin substantivizare, numele topic referindu-se la forma obiectului desemnat. **Stuhăríile**, locuri pe valea râului Salcia Mică, la N de Burlacu. Din entop. *stuhărie* (lit. *stufărie*) – „loc crescut cu stuf” (< *stuf* + suf. *-ărie*). **Suhátul**, loc de păşunat în marginea de N a satului A.I. Cuza, între Valea Pădurii şi Valea Toloacei. Var.: *Suat*. Din entop. *suhat* (*suat*) „păşune, imaş” (Cf.: tc. *suvat*, găg. *suat*, sb. *сувам* – „păşune cu loc de adăpat vitele”). **Súrda**, gârlă în lunca Prutului, la V de Crihana Veche şi Manta. Din adj. *surd*, semnificaţia de origine a hidronimului fiind „gârlă fără scurgere într-o altă apă, înfundată”.

Şánţurile, locuri cu urme de vechi fortificaţii în hotarul satului Giurgiuleşti. Din entop. *şanţ* (pl. *şanţuri*) „săpătură lungă şi îngustă, element al unor fortificaţii

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

de pământ". **Şezătúra**, parte de moşie în hotarul satului Câşliţa-Prut, la SE de localitate. Din entop. *aşezătură* „loc neted şi întins la o anumită altitudine", „depresiune mică de teren", prin reducerea vocalei <*a*> din silaba inițială. **Şfórul**, toponim la SV de Vadul lui Isac. Astfel se numea pe vremuri un loc adânc în Gârla cea Mare, care a fost desecată. Etim.: entop. *şfor* (*sfor*) „loc adânc într-o apă curgătoare, adesea cu vârtej", „vârtej de apă; volbură". **Şleáhul Baimaclíei**, drum vechi dinspre Cahul şi Vulcăneşti spre Baimaclia, trecea pe la E de Cotihana, Badicul Moldovenesc, Baurci-Moldoveni şi pe la V de Doina şi Iasnaea Poleana. Din entop. *şleah* (lit. *şleau*) „drum de țară neamenajat, bătătorit de care" şi top. *Baimaclia*, denumirea târgului de altă dată, azi comună în rn. Cantemir. **Şmánțurile**, foste lacuri în lunca Prutului, azi terenuri agricole la V de Andruşul de Jos şi la NV de Roşu. Din entop. *şmalț* „lac noroios", „baltă cu nămol; mlaştină". **Şomuldóvul**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la V de Baurci-Moldoveni, la V de Zârneşti şi la SV de Paicu. Din entop. *şomuldov* (*şomuldog*, *şomuldoc*) „îngrămădire de apă pe un şes inundabil", „baltă", „lac mic", „băltoacă". Cf. numele unor iezere *Şomâldoagele* din lunca Prutului, în țin. Tigheci, menționate în sec. al XVI-lea [DIR, veac. XVI, vol. IV, p. 27].

Tătárca, râuleț, afluent pe stânga al Prutului, la Slobozia Mare. Începe la SE de Colibaşi, trece pe la E de Brânza, prin Slobozia Mare şi se varsă în bălțile de la S de lacul Beleu. Lungimea: 16 km. Direcția: NE → SV. Hidronimul ar putea avea la bază etnon. *tătar*, cu formantul *-ca*, evocând prezența tătarilor în Bugeac, în perioada de până la evacuarea lor definitivă din sudul Basarabiei (1806-1812). **Tochíla**, fost lac în lunca Prutului, la SV de Brânza. Din entop. *tochilă* (lit. *topilă*) „loc într-o apă sau groapă, care este legată printr-un şanț de alimentare cu apă dintr-un râu, baltă sau iaz, folosită pentru a topi tulpinile de in şi cânepă". **Toloáca**, păşune la SV de Chioselia Mare. Din entop. *toloacă* „loc necultivat, folosit ca păşune". **Trăndáful**, hârtop la SV de Borceag, acoperit în trecut cu arbuşti de trandafir sălbatic (măceş). Etim.: apel. dial. *trăndaf*/ *trândaf* (lit. *trandafir* < ngr. *trantafillon*) „arbust de trandafir sălbatic", „măceş"; cf. bg. *мранòаф* „trandafir". **Trândáful**, fost lac în lunca Prutului, azi teren agricol la NV de Roşu. Din apel. reg. *trândaf*/ *trăndaf* „arbust de trandafir sălbatic; măceş". Vezi şi *Trăndaful.*

Țăghia, fostă gârlă în lunca Prutului, la NV de Roşu şi la SV de Zârneşti. Făcea legătura între lacurile Brănişt ioarele şi Otmocul. Din entop. *țăghie* (*țăvie*, *țevie* < *țeavă*) „mică apă curgătoare; gârlă", „braț mic de râu" (formație entopică prin asemănare). **Țugúiul**, deal mare la SE de Andruşul de Jos. Altitudinea: 181 m de-asupra nivelului mării. Din entop. *țugui* „deal cu vârful ascuțit, țuguiat". Figurează pe hărțile topografice din anii 1972-1983. **Ursoáia**, valea satului Ursoaia, ramificație pe stânga a văii râului Cahul. Var.: *Valea Ursoaiei*. Lungimea: 10 km. Direcția: N → S. Din antrop. *Ursu*, cu formantul *-oaia*. Valea a dat numele localității respective. **Vádul Bóului**, vad vechi de trecere prin râul Prut la N de Giurgiuleşti. După informațiile localnicilor, vadul a servit ca loc de trecere nu numai pentru oameni, ci şi pentru vitele mari, crescute pe la câşlele şi odăile din stepa Bugeacului. Există şi multe microtoponime formate de la acest onimic: *Cotul din Vadul Boului*, *Drumul Vadului, Japşa de la Vadul Boului*. **Válea Bózului**, vale, ramificație pe stânga a Văii Ungurului, la E de Colibaşi. Lungimea: 7 km. Direcția: N → S. Din entop. *vale* şi apel. *boz* „plantă erbacee, cu fructe negre şi miros neplăcut", semnificația hidronimului fiind „vale unde creşte mult boz". Figurează pe hărțile topografice din sec. XIX-XX. **Válea Bulbócii**, vale la E de satul A. I. Cuza. Începe la NE de A. I. Cuza, trece prin satul Bulboaca (azi *Cotlovina*, rn. Bolgrad, reg. Odesa, Ucraina) şi se deschide în valea lacului Ialpug. Lungimea: 20 km. Direcția: NV → SE. Şi-a luat numele de la satul prin care trece Bulboaca. **Válea Cânepei**, vale, se deschide în lunca Prutului la

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

Vadul lui Isac. Lungimea: 3,5 km. Direcţia: NE → SV. După spusele informatorilor, pe această vale se cultiva de obicei cânepă. **Válea Coşér(i)ului**, vale cu pârâu, ramificaţie pe dreapta a văii Flămânda, la NV de Vulcăneşti. Lungimea: 18 km. Direcţia: N → S → SE. Din entop. *valea* şi apel. *coşer* (lit. *coşar*) „construcţie cu pereţi din nuiele, în care se păstrează ştiuleţii de porumb”, „îngrăditură din nuiele în care sunt adăpostite vitele, oile”. După informaţiile locuitorilor, pe această vale se aflau în trecut coşarele pentru vite ale sătenilor. **Válea Curcíului**, vale la SE de Burlăceni, ramificaţie de dreapta a văii râului Ialpug, la s. Vinogradovka (rn. Bolgrad, reg. Odesa, Ucraiana), denumit anterior *Curciu*. Din oicon. *Curciu*, ulterior asimilat în limba română cu reg. *curugiu* „paznic de câmp”. De aici şi microtoponimele locale *Valea Curugiului*, *Curugia*. **Válea Ghizuníilor**, vâlcea pe stânga a văii Lunga, la NE de Larga Veche. Lungimea: 3 km. Direcţia: SV → NE. Din entop. *vale* şi *ghizunii*, plural al entop. *ghizunie* (lit. *vizuină*) „adăpostul pe care şi-l sapă în pământ unele animale sălbatice (vulpi, bursuci)”. **Válea Lúpului**, vale, ramificaţie pe dreapta a Văii Cazancului, la N de Luceşti. Din entop. *vale* şi antrop. *Lupu* sau apel. *lup*, numele topic referindu-se în acest caz, probabil, la habitatul lupilor, pentru că valea trece printr-o pădure. **Válea Máre**, denumită şi *Valea Adâncă*, vale cu pârâu la E de Giurgiuleşti, rn. Cahul. Începe la E de Câşliţa-Prut şi se deschide în valea Dunării la Reni (Ucraina, reg. Odesa). Lungimea: 12 km. Direcţia: NV→SE. Are ca ramificaţie de dreapta valea denumită *Valea Străjii*. Hidronim descriptiv, se referă la parametrii văii (lungă sau adâncă). **Válea Máre**, vale cu pârâu, se deschide în lunca Prutului la Câşliţa-Prut. Lungimea: 4 km. Direcţia: SE → NV → SV. Are ca ramificaţie de dreapta valea denumită *Socăria*. Hidronim descriptiv, referindu-se la unul din parametrii văii, lungimea sau adâncimea ei. **Válea Pădúrii**[1], vale la NE de satul A. I. Cuza, ramificaţie pe stânga a văii râului Cahul, la marginea de N a localităţii. Lungimea: 2 km. Direcţia: SE → NV. Nume compus din entop. *vale* şi *pădure*, componentul secund referindu-se la o mică pădure care a existat în apropierea satului. **Válea Stejárului**, vale, ramificaţie pe stânga a văii râului Cahul. Începe la SE de Alexanderfeld, trece prin Iujnoe şi prin apropiere de Burlăceni şi se deschide în valea Cahulului la s. A. I. Cuza. Lungimea: 20 km. Direcţia: N → S → SV. Toponim floronim, constituind o mărturie a prezenţei pădurilor de stejar în sudul Basarabiei, reminiscenţe ale codrilor Botnei şi Tigheciului de altă dată, care ajungeau până aproape de Dunăre şi Mare. Apare pe hărţi şi în traducerea rusă – *Дубовая Балка*. **Válea Străjii**, vale la E de Giurgiuleşti, ramificaţie pe dreapta a Văii Mari (Adânci). Lungimea: 4 km. Direcţia: NV → SE. Din entop. *vale* şi *strájă* „loc de pază”, „loc de observaţii şi de semnalizare”. Conform tradiţiilor locale, valea şi-ar fi luat numele după o movilă de pe dealul dinspre V, denumită *Movila Mare*, dar şi *Movila Străjii*. **Válea Ţugúiului**, vale la S de Andruşul de Jos, ramificaţie pe stânga a văii râului Cahul, la s. Roşu. Începe de sub dealul Ţuguiul, prin două ramificaţii de obârşie, şi trece prin satul Roşu, aici fiind cunoscută cu denumirile *Valea Satului* şi *Valea Roşului*. Lungimea: 3,5 km. Direcţia: NE → SV. Din oron. *Ţugui* (vezi *Ţuguiul*). **Válea Úngurului**, râuleţ la E de Vadul lui Isac şi Colibaşi, afluent pe dreapta al râului Cahul la Vulcăneşti. Izvorăşte la SE de Manta, la 150 m altitudine, la vărsare având altitudinea de 30 m. Lungimea: 28 km. Direcţia: NV → SE. Afluenţi: Valea Bozului, Valea Poştarului, Chiruşca (pe stânga). Din entop. *vale* şi antrop. *Unguru*, nume de familie sau poreclă la origine. **Válea Vádul Bóului**, vale, se deschide în lunca Prutului, la N de Giurgiuleşti. Lungimea: 4 km. Direcţia: NE → SV. Denumită după locul din lunca Prutului *Vadul Boului*. **Válul lui Traián**, cu denumirea completă livrească *Valul lui Traian de Jos* şi cu cea populară *Troianul*, fortificaţie

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)

străveche în formă de val, care începe de la Prut, de lângă Vadul lui Isac, rn. Cahul, şi se întinde până la lacul Sasâc, lângă Tatarbunar (Ucraina, reg. Odesa). Din entop. *troian* „întăritură străveche constând dintr-un val lung de pământ, cu şanţ de apărare” (< slav. *троянъ* < lat. *Traianus*). Vezi *Troianul*. **Vădúţul**, teren agricol, cândva situat lângă un vad peste gârla Lişteve, la N de Vadul lui Isac. Din *văduţ*, diminutiv al entop. *vad* „loc pe cursul unui râu, unde apa este puţin adâncă, permiţând trecerea de pe un mal pe celălalt”. **Vâlcova**, fost cătun, azi partea de S a satului Crihana Veche. Din top. *Vâlcova*, denumirea unei aşezări de pescari situate pe Dunăre, azi sat în rn. Chilia, reg. Odesa, Ucraina. Toponim „transplantat” de foştii locuitori veniţi din Vâlcova de pe Dunăre. Nu se exclude proveniența dintr-un antroponim: *Vâlcova* < *Vâlcov* + formantul *-a*, după tipul derivativ *Crihana* din *Crihan*, *Manta* din *Mantu* etc. **Vinteleşti**, vale, se deschide în lunca Prutului la S de Manta. Lungimea: 9 km. Direcţia: NE → SV. Ramificaţii pe stânga: Chetrăriile, Valea Ţapului, Lunga, Scurta, Strâmba, Zăvoiul Porcului, Valea Târgului. Din numele de grup *Vinteleşti* (< antrop. *Vintelea* sau *Vintilă* + suf. *-eşti*) „comunitatea de oameni Vinteleşti”, „oamenii de pe moşia (din comunitatea) lui *Vintelea* sau *Vintilă*”. **Vulcánul**, ridicătură formată prin alunecările de teren din 1962, la SV de Badicu Moldovenesc. Din entop. *vulcan*, prin asemănare cu ridicăturile muntoase respective.

Zăpódia, parte de moşie la NE de Manta. Din entop. *zăpodie* „teren plan pe o culme de deal, cu pante uşor înclinate”, „aşezătură mai mult plană la o anumită altitudine”. **Zăvoáia**, vale, ramificaţie pe stânga a văii Otamana, la SE de Colibaşi. Lungimea: 2 km. Direcţia: SE → NV. Din entop. *zăvoi* „vâlcea împădurită”, „pădurice pe malul unei ape”, prin feminizarea entopicului datorită acordului în gen cu subst. elipsat *vale* din denumirea iniţială *Valea Zăvoiului*. **Zăvoiul**, vâlcea împădurită, ramificaţie pe stânga a văii Prutului, în marginea de N a satului Brânza. Din entop. *zăvoi* „pădure de luncă formată din arbori de plop, salcie, arin etc.”, „vâlcea împădurită cu salcâmi, ulmi, plopi, arini, sălcii”. **Zăvóiul Búhnei**, vâlcea împădurită la NE de Crihana Veche. Din entop. *zăvoi* „vâlcea împădurită”, „pădurice pe malul unei ape” şi apel. reg. *buhnă* „bufniţă”, toponimul referindu-se la habitatul bufniţelor.

Zăvóiul Pórcului, vale, ramificaţie pe dreapta a văii Vinteleşti, la SE de Manta. Lungimea: 1 km. Direcţia: SE→NV. Pe această vale împădurită, după cum susţin localnicii, îşi aveau habitatul porcii sălbatici. **Zâmbócul**, lac în lunca Prutului, lângă marele lac Beleu, la SV de Văleni. Cf. reg. *zâmbac* (*zâmboc*) „stânjenel, iris”.

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE. SIGLE

Arnăut. Vestigii – Arnăut T. *Vestigii ale sec. VII-II a. Chr. în spaţiul de la răsărit de Carpaţi*. Chişinău, 2003.

DIR – *Documente privind istoria României*, *A. Moldova*, *veacurile XIV-XVII*. Bucureşti, 1954, vol. I şi urm.

DRH – *Documenta Romaniae Historica*, *A. Moldova*. Bucureşti, 1975, vol. I şi urm.

Eremia. Cahulul – Eremia Anatol. *Cahulul în timp şi spaţiu. Istorie*, *geografie*, *toponimie*. Chişinău, 2007.

Hâncu. Vetre – Hâncu Ion. *Vetre strămoşeşti din Republica Moldova*. Chişinău, 2003.

BDD-A6900 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 19:55:25 UTC)